

Beleidskader bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken 2020

1. Inleiding

Sinds 2014 wordt jaarlijks een beleidskader opgesteld voor het stimuleren van gemeenten met betrekking tot het opzetten van trajecten voor begeleiding van (ex-)gedetineerde burgers. De aanleiding hiervoor is een aangenomen motie van het Tweede Kamerlid Van der Staaij, waardoor structureel 2,5 miljoen beschikbaar is voor gemeenten.¹ In de afgelopen jaren is gebleken dat deze gelden een stimulans zijn voor gemeenten om gezamenlijk of met particuliere organisaties trajecten op het terrein van wonen en werken voor (ex-)gedetineerde burgers op te zetten of te financieren. Besloten is om deze gelden voor dezelfde doeleinden ter beschikking te stellen voor 2020.

De onderhavige bijdrageregeling is in lijn met de kabinetsvisie op gevangenisstraffen² van juni 2018, waarin de samenwerking tussen DJI en verschillende netwerkpartners een belangrijke plaats inneemt. Eén van die netwerkpartners is de gemeente, die een grote rol heeft bij het op orde krijgen van de vijf basisvoorwaarden voor een succesvolle re-integratie: werk & inkomen, wonen, zorg, identiteitsbewijs en schuldhulpverlening. Ook is bekend dat veel gemeenten al voorafgaand aan een detentie vormen van hulp of ondersteuning bieden en dat zij die hulp of ondersteuning tijdens en na detentie voortzetten.

Deze bijdrageregeling is een stimulans is voor het realiseren van de ambities uit het bestuurlijk akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie'. In dit akkoord, dat op 1 juli 2019 is ondertekend door de minister voor Rechtsbescherming, de VNG, de reclasseringsorganisaties en de DJI, hebben deze partijen hun gezamenlijke maatschappelijke ambities vastgelegd.³ De kern hiervan is om nauw samen te werken aan een succesvolle re-integratie van justitiabelen om hen optimaal voor te bereiden op terugkeer naar de maatschappij.⁴ Hiervoor heeft het gevangeniswezen in samenwerking met de gemeente de regie op de voorbereiding van de re-integratie tijdens het verblijf van de gedetineerde burger. Na het verblijf heeft de gemeente de volledige regie op de re-integratie. Al tijdens het verblijf in de penitentiaire inrichting maken het gevangeniswezen en de gemeenten hierover afspraken over de re-integratiedoelen en re-integratieactiviteiten.

Gelet op het hoge aantal gezamenlijke aanvragen van gemeenten onderling en namens gemeenten voor maatschappelijke instellingen, is ervoor gekozen om ook in 2020 eenzelfde inhoudelijk opzet te hanteren als in de voorgaande beleidskaders. Sinds 2019 bestaat bovendien de mogelijkheid om de niet uitgeputte gelden te verdelen onder gemeenten die aangeven dat zij voor een hogere bijdrage in aanmerking willen komen.

Voor 2020 worden de bijdragen verdeeld op grond van de uitstroom van gedetineerden in 2018.⁵

Hieronder wordt geschetst welke trajecten voor een bijdrage in aanmerking komen en welke spelregels gelden bij de verstrekking van de bijdragen aan gemeenten. In paragraaf 2 wordt aandacht geschonken aan de doelstelling en de uitgangspunten van het Beleidskader. Paragraaf 3 geeft de reikwijdte van het Beleidskader weer aan de hand van de beoordelingscriteria en in paragraaf 4 wordt helderheid geboden over de verdeelsleutel. Paragraaf 5 gaat over de toekenning en paragraaf 6 over de verantwoording.

2. Doelstelling en uitgangspunten

Een goede opvang van ex-gedetineerden in de samenleving na de detentie vermindert de kans op

¹ Kamerstukken II 2014/15, nr. 33750 VI.

² Visie op gevangenisstraffen: 'Recht doen, kansen bieden. Naar effectievere gevangenisstraffen', Kamerstukken II 2017/18, 29 279 nr. 439.

³ Bestuurlijk Akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie'. Nieuwsbericht 2 juli 2019: <https://www.dji.nl/pers-media/nieuws/2019/ondertekening-bestuurlijk-akkoord-kansen-bieden-voor-re-integratie.aspx>

⁴ Alleen gemeenten kunnen een bijdrage op grond van deze regeling aanvragen. Gemeenten kunnen ervoor kiezen om bij het vormgeven van trajecten gericht op wonen en werken de samenwerking te zoeken met maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld de reclasseringsorganisaties.

⁵ De uitstroomgegevens van gedetineerden in 2019 zijn ten tijde van de vaststelling van het Beleidskader 2020 nog niet bekend. Voor het beleidskader 2020 wordt het toekennen van gelden gebaseerd op de uitstroomgegevens 2018.

recidive. Het JenV-beleid is daarom mede gericht op het ondersteunen en faciliteren van (ex-)gedetineerde burgers bij hun maatschappelijke re-integratie. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de ketenpartners van DJI. De motie Van der Staaij is daarom nog steeds een stimulans voor het huidige beleid.

In aansluiting op de beleidskaders voor de jaren 2014 tot en met 2019 is de doelstelling van dit beleidskader om trajecten op het terrein van wonen en werken voor ex-gedetineerden te stimuleren. Er is voor gekozen de gemeenten zoveel mogelijk ruimte te bieden om te bepalen welke trajecten op het terrein van wonen en werken zij willen inzetten voor deze doelgroep. Uitgangspunt is immers de gemeentelijke (beleids)autonomie: zij bepalen welke trajecten passen binnen het gemeentelijk nazorgbeleid. De gemeente kan het beste beoordelen welke trajecten noodzakelijk zijn voor ex-gedetineerde burgers die zich vestigen in de desbetreffende gemeente.

Met dit Beleidskader wordt aansluiting gezocht bij het gemeentelijke beleid op het terrein van nazorg voor ex-gedetineerden. Het doel is een integrale aanpak te bevorderen op de vijf basisvoorwaarden voor maatschappelijke re-integratie en nazorg: werk & inkomen, wonen, zorg, identiteitsbewijs en schuldhulpverlening. De motie richt zich op trajecten voor begeleiding van ex-gedetineerden naar wonen en werken. Deze motie wordt zo opgevat dat zij een integrale aanpak op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie stimuleert met als uiteindelijk doel dat een duurzame oplossing voor de ex-gedetineerde burger wordt bewerkstelligd op het terrein van wonen en werken. Dit betekent dat de trajecten niet uitsluitend betrekking behoeven te hebben op het terrein van wonen en werken. Het is onder andere mogelijk dat trajecten gericht zijn op andere basisvoorwaarden, bijvoorbeeld het al tijdens detentie verkrijgen van een identiteitsbewijs, schuldhulpverlening of trajecten die het sociale netwerk van de ex-gedetineerde versterken waardoor de kans van de ex-gedetineerde op een duurzame oplossing op het gebied van wonen en werken wordt verhoogd.

Dit beleidskader neemt tot uitgangspunt dat gemeenten een cruciale rol spelen bij de nazorg voor ex-gedetineerde burgers. Daarbij bestaat de mogelijkheid dat gemeenten samenwerking zoeken met maatschappelijke organisaties. Gemeenten kunnen een bijdrage aanvragen, ook met het oog op dergelijke samenwerking. Dit kan bijvoorbeeld binnen de regio van een Zorg- en Veiligheidshuis en/of met maatschappelijke organisaties. De Zorg- en Veiligheidshuizen waarin de partners in de strafrecht- en zorgketen samenwerken, kunnen op verzoek van de gemeenten een faciliterende rol op zich nemen bij het bieden van nazorg. De gemeente kan dat in haar aanvraag aangeven.

Een ander uitgangspunt is om de administratieve lasten bij de verstrekking van de bijdrage zo laag mogelijk te houden. Daarom is een minimaal aan te vragen bijdrage van € 5.000,- opgenomen. Als gemeenten onder dit bedrag uitkomen, maar toch in aanmerking willen komen voor de bijdrage, zullen zij de samenwerking met andere gemeenten moeten opzoeken om in gezamenlijkheid met één gemeente als penvoerder een bijdrageaanvraag in te dienen.

3. Beoordelingscriteria

Aan de hand van de onderstaande criteria worden de aanvragen voor de bijdragen beoordeeld en kan de omvang van de bijdrage worden bepaald. Voor iedere gemeente geldt een maximumbedrag dat voor het betreffende jaar aan bijdrage(n) kan worden aangevraagd en verstrekt.

Doelgroep

Ex-gedetineerden worden gedefinieerd als legaal in Nederland verblijvende justitiabelen van wie de detentie of de justitiële titel in 2019 of 2020 is beëindigd en die zich in 2019 of 2020 na detentie vestigen in een Nederlandse gemeente, behorende tot het Europese grondgebied van het Koninkrijk. Voor dit Beleidskader geldt dat uitsluitend een gedetineerde in de zin van de Penitentiaire beginselenwet in aanmerking komt voor een in dit Beleidskader gefinancierd traject.

Traject

- Dit Beleidskader is van toepassing op trajecten die in 2019 of 2020 voor (ex-)gedetineerden zijn gestart of die in 2019 of in 2020 lopen. Ook trajecten die gefinancierd zijn op grond van het bijdragebeleidskader 2019 en die in 2020 doorlopen, kunnen voor een bijdrage op grond van dit Beleidskader in aanmerking komen. Een traject bestaat uit activiteiten gericht op ex-gedetineerde burgers voor begeleiding rond wonen en werken.
- Een ex-gedetineerde kan deelnemen aan verschillende trajecten en een traject kan betrekking hebben op meer dan één ex-gedetineerde.
- Een traject is een onderdeel van een integrale aanpak op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie –werk en inkomen, zorg, identiteitsbewijs, schuldhulpverlening en wonen – teneinde een duurzame oplossing te bewerkstelligen op het gebied van wonen en werken. Daarbij kunnen

als onderdeel van het traject ook activiteiten worden aangeboden die het sociale netwerk van de ex-gedetineerde versterken.

- Een traject kan starten tijdens de detentie.

Kostensoorten

- Voor een bijdrage komen alleen trajectgebonden kosten in aanmerking: bijvoorbeeld de kosten voor begeleiding, cursus/scholing/training, re-integratieactiviteiten, sollicitatiebegeleiding voor ex-gedetineerden etc.
- Organisatiekosten in de breedste zin – kosten die eventueel worden gemaakt om een traject mogelijk te maken, bijvoorbeeld personele kosten, detacheringskosten, administratiekosten, overheadkosten – komen niet voor een bijdrage in aanmerking. Wel kan de aanvrager hiervoor de verplichte cofinanciering inzetten. De cofinanciering wordt verderop in dit hoofdstuk toegelicht.
- De volgende dan wel soortgelijke kostensoorten komen eveneens niet voor een bijdrage in aanmerking:
 - huur (deze uitzondering ziet niet op trajectkosten voor begeleid wonen);
 - inkomensgerelateerde uitkeringen ter vervanging of ter verhoging van een Wajong, bijstand, WW, WIA of andere uitkeringen;
 - (medische) zorg- en behandelkosten;
 - de kosten voor inrichting van een woning in de breedste zin;
 - en kosten voor aanschaf van een identiteitsbewijs.
- De kosten moeten in het kalenderjaar 2020 worden gemaakt.
Ter illustratie: De kosten voor een traject dat in 2019 is gestart en in 2020 doorloopt mogen vanaf 1 januari 2020 met de bijdrage gefinancierd worden, mits de kosten in 2020 zijn gemaakt.
- Op dit Beleidskader is het subsidiariteitsbeginsel van toepassing: indien trajecten op andere wijze hetzij uit subsidie, hetzij door middel van een andere bijdrage, hetzij op grond van een uitkering worden gefinancierd of te financieren zijn, komen deze trajecten niet voor een bijdrage op grond van dit Beleidskader in aanmerking.

Aanvraag

- De aanvrager is één gemeente of één gemeente die ook namens andere gemeenten, bijvoorbeeld binnen de regio van een Zorg- en Veiligheidshuis, dan wel ten behoeve van samenwerking met een maatschappelijke instelling, een aanvraag voor een bijdrage indient. Een maatschappelijke instelling kan niet zelf (al dan niet als mede-aanvrager) een aanvraag indienen. Het totale bedrag wordt uitgekeerd aan de aanvragende gemeente die toeziet op een verantwoorde inzet van de totale bijdrage.
- Minimaal 25% van de totale kosten van de trajecten dient door de gemeente dan wel de maatschappelijke organisatie te worden gefinancierd (cofinanciering). Tot deze 25% kunnen bestaande activiteiten worden toegerekend, waaronder zowel organisatiekosten als personele kosten van de aanvrager of de maatschappelijke instellingen. In bijlage 1 is per gemeente het minimum aan cofinanciering weergegeven.
- Ter illustratie: indien een gemeente trajecten wil inzetten waarvan de totale kosten € 10.000,- bedragen, dan dient de gemeente minimaal 25% ofwel € 2.500,- te cofinancieren. Voor een bijdrage komt dan maximaal een bedrag van maximaal € 7.500,- in aanmerking, met inachtneming van de verdeelsleutel die onder hoofdstuk 4 nader wordt toegelicht.
- Het totale budget voor te verstrekken bijdragen bedraagt voor 2020 € 2.400.000,-;
- Het maximum bedrag per gemeente wordt bepaald door de verdeelsleutel, die onder hoofdstuk 4 nader wordt toegelicht.
- Het minimum aan te vragen bedrag voor een bijdrage bedraagt € 5.000,-.
- De aanvraag kan zien op verschillende trajecten gericht op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie.
- De gemeente dient bij de aanvraag aan te geven hoeveel ex-gedetineerden zij beoogt te bereiken.
- Ervaring leert dat het budget van €-2.400.000,- niet geheel wordt uitgeput, omdat niet alle gemeenten gebruikmaken van de regeling. Omdat bekend is dat bij veel deelnemende gemeenten de gerealiseerde kosten voor de doelen waarvoor op grond van deze regeling een bijdrage wordt toegekend, in de regel hoger uitvallen dan de toegekende bijdrage, kunnen gemeenten in de aanvraag aangeven dat zij in aanmerking willen komen voor een hogere bijdrage dan zij op grond van de verdeelsleutel krijgen toebedeeld. Het niet uitgeputte bedrag wordt evenredig verdeeld op basis van de verdeelsleutel onder de aanvragers, die hiervoor in aanmerking wensen te komen. Ook deze hogere bijdrage moet worden besteed aan de in deze regeling opgesomde doelen.
- De hoogte van de eventueel toe te kennen hogere bijdrage is afhankelijk van het totaal aantal aanvragende gemeenten en het aantal gemeenten dat voor een hogere bijdrage in aanmerking wil komen. De hoogte van de aanvullende bijdrage is daardoor niet op voorhand bekend. Het zal daarbij overigens naar verwachting niet gaan om een substantiële verhoging.

- Op het aanvraagformulier kan worden aangegeven of de aanvrager in aanmerking wil komen voor een hogere bijdrage.
- Alle andere voorwaarden in deze regeling gelden ook voor de aangevraagde verhoging. De aanvrager dient zich te realiseren dat door deze verhoging de grens van € 25.000,- kan worden overschreden, met een ander verantwoordingstraject tot gevolg (zie paragraaf 6).
- Vanaf 1 oktober tot 15 november 2019 kunnen aanvragen elektronisch worden ingediend bij het projectenbureau DJI. Het aanvraagformulier is op te vragen via: Projectenbureau.DJI@dji.minjus.nl.
- Een aanvraag dient voor de sluitingsdatum compleet te zijn aangeleverd onder vermelding van "Beleidskader bijdrageregeling begeleiden van (ex)-gedetineerden voor Wonen en Werken 2020".

Verstrekking van bijdrage

- Een aanvrager kan een aanvraag indienen tot het maximum dat de gemeente(n) toekomt op grond van de onder hoofdstuk 4 gegeven verdeelsleutel. Een aanvrager kan aangeven in aanmerking te willen komen voor een hogere bijdrage.
- Door de Divisiedirecteur Gevangeniswezen/Vreemdelingenbewaring van DJI wordt, namens de Minister voor Rechtsbescherming, een beschikking met daarin de toegekende bijdrage toegezonden.

4. Verdeelsleutel

Per gemeente wordt maximaal het volgende bedrag aan bijdrage toegekend (exclusief een eventueel aangevraagde verhoging vanwege niet-gebruikte middelen van andere gemeenten):

De uitstroom van het aantal gedetineerden uit detentie in 2018 in een gemeente

_____ X € 2.400.000,-⁶

De totale uitstroom van gedetineerden in 2018

In bijlage 1 wordt een overzicht van de maximale bijdrage per gemeente gegeven op basis van de verdeelsleutel.⁷

5 Beschikking

In de periode van 15 november 2019 tot 15 januari 2020 wordt bekend gemaakt welke aanvragen van welke gemeenten voor een bijdrage in aanmerking komen. Bekendmaking vindt plaats door middel van het toezenden van een beschikking. In het geval dat een incomplete en/of onjuiste aanvraag wordt ontvangen, kan dit leiden tot verzending van de beschikking na 15 januari 2020.

6. Verantwoording

In deze paragraaf wordt verstaan onder aanvrager: de gemeente aan wie de bijdrage is verleend.

6.1. Aanvragers waaraan een bijdrage tot € 25.000,- wordt toegekend

Voor een aanvrager die een bijdrage ontvangt tot € 25.000,- wordt de bijdrage bij eenmalige beschikking vastgesteld en zo spoedig mogelijk na 1 januari 2020 uitbetaald.

De aanvrager is verplicht om:

- onverwijld een schriftelijke melding te doen zodra aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de bijdrage is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de bijdrage verbonden voorschriften zal worden voldaan.

6.2. Aanvragers waaraan een bijdrage gelijk aan of boven de € 25.000,- wordt toegekend

Aan een aanvrager die een bijdrage boven de € 25.000,- ontvangt, uitgaande van de maximale bijdrage per aanvragende gemeente inclusief de eventuele verhoging daarvan, wordt een voorschot van 90% van de bijdrage uitbetaald. Uiterlijk 1 juni 2021 wordt de bijdrage definitief vastgesteld.

⁶ Het totale beschikbare bedrag voor gemeenten is verminderd met de uitvoeringskosten voor DJI.

⁷ De uitstroomgegevens van gedetineerden in 2019 zijn ten tijde van de vaststelling van het Beleidskader 2020 nog niet bekend. Voor het beleidskader 2020 wordt het toekennen van gelden gebaseerd op de uitstroomgegevens 2018.

De aanvrager is verplicht om:

- onverwijld een schriftelijke melding te doen zodra aannemelijk is dat de activiteiten waarvoor de bijdrage is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht of dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de aan de bijdrage verbonden voorschriften zal worden voldaan;
- een administratie van aan activiteiten verbonden uitgaven en inkomsten bij te houden;
- voor 1 april 2021 op basis van een verklaring inzake werkelijke kosten en opbrengsten aan te tonen dat de activiteiten zijn verricht. In deze verklaring wordt aangegeven:
 - o aan te tonen dat de trajecten waarvoor de bijdrage is verleend zijn verricht, voorzien van een korte toelichting en een geanonimiseerde lijst van de ex- gedetineerde die deelnemen aan de trajecten;
 - o dat aan de aan de bijdrage verbonden verplichtingen is voldaan;
 - o wat het totale bedrag van de gerealiseerde kosten is uitgesplitst naar kostensoort;
- mee te werken aan een steekproefsgewijze controle indien daartoe besloten wordt.

Definitieve vaststelling van de bijdrage vindt uiterlijk plaats op 1 juni 2021 op basis van de na afloop van het kalenderjaar afgelegde verantwoording over de uitgevoerde activiteiten en het totale bedrag aan gerealiseerde kosten. Indien de gerealiseerde kosten lager zijn dan de verleende bijdrage, wordt de bijdrage lager vastgesteld. Een eventueel lagere vaststelling wordt verrekend met het voorschot, dan wel van de aanvrager teruggevorderd. Indien de bijdrage voor de gerealiseerde kosten hoger zijn dan het voorschot, wordt het nog uitbetaalde deel overgemaakt.

*De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker*

Overzicht per gemeente bijdragen Begeleiden (ex-)gedetineerden voor Wonen en Werken 2020						
Toelichting op berekening bijdragen per gemeente (Motie Van der Staaij).						
De uitstroom van het aantal nazorgkandidaten in 2018 in een gemeente						
X 2.400.000 miljoen euro (*)						
De totale uitstroom van nazorgkandidaten in 2018						
LET OP! Bij de berekening is uitgegaan van een totale uitstroom van: 28.351 -9.072 (geen NL postcode geregistreerd) = 19.279 nazorgkandidaten in 2018. (*) Het totale beschikbare bedrag is verminderd met uitvoeringskosten voor DJI.						
Kolom A: Het % per gemeente van het landelijke totaal nazorgkandidaten (excl. niet geregistreerd)						
Kolom B: Maximaal aan te vragen bijdrage 2020 per gemeente						
Kolom C: Minimale cofinanciering, zijnde 25% van de totale kosten van de trajecten (= 33% van de bijdrage)						
	man	vrouw	totaal Ned	A	B	C
Woonachtig in buitenland; z.v.w.o.v.p. of onbekend	8.527	545	9.072		€ 2.400.000	33%
Gemeente:					Bedrag	Bedrag
Rotterdam	1.909	183	2.092	10,9%	€ 260.428	€ 86.809
Amsterdam	1.640	135	1.775	9,2%	€ 220.966	€ 73.655
's-Gravenhage	1.579	152	1.731	9,0%	€ 215.488	€ 71.829
Utrecht	644	39	683	3,5%	€ 85.025	€ 28.342
Eindhoven	408	39	447	2,3%	€ 55.646	€ 18.549
Almere	358	31	389	2,0%	€ 48.426	€ 16.142
Tilburg	343	25	368	1,9%	€ 45.812	€ 15.271
Groningen	335	20	355	1,8%	€ 44.193	€ 14.731
Arnhem	325	28	353	1,8%	€ 43.944	€ 14.648
Leeuwarden	281	27	308	1,6%	€ 38.342	€ 12.781
Enschede	251	37	288	1,5%	€ 35.852	€ 11.951
Nijmegen	263	23	286	1,5%	€ 35.604	€ 11.868
Dordrecht	226	20	246	1,3%	€ 30.624	€ 10.208
Heerlen	213	15	228	1,2%	€ 28.383	€ 9.461
Breda	203	22	225	1,2%	€ 28.010	€ 9.337
Apeldoorn	212	10	222	1,2%	€ 27.636	€ 9.212
's-Hertogenbosch	183	28	211	1,1%	€ 26.267	€ 8.756
Leiden	180	18	198	1,0%	€ 24.649	€ 8.216
Haarlem	171	12	183	0,9%	€ 22.781	€ 7.594
Zaanstad	160	15	175	0,9%	€ 21.785	€ 7.262
Amersfoort	156	13	169	0,9%	€ 21.038	€ 7.013
Alkmaar	153	13	166	0,9%	€ 20.665	€ 6.888
Helmond	151	11	162	0,8%	€ 20.167	€ 6.722
Venlo	146	14	160	0,8%	€ 19.918	€ 6.639
Zwolle	142	12	154	0,8%	€ 19.171	€ 6.390
Almelo	138	13	151	0,8%	€ 18.798	€ 6.266
Delft	139	9	148	0,8%	€ 18.424	€ 6.141
Deventer	139	8	147	0,8%	€ 18.300	€ 6.100
Schiedam	134	11	145	0,8%	€ 18.051	€ 6.017
Lelystad	120	21	141	0,7%	€ 17.553	€ 5.851
Sittard-Geleen	129	10	139	0,7%	€ 17.304	€ 5.768
Zoetermeer	118	17	135	0,7%	€ 16.806	€ 5.602
Maastricht	111	8	119	0,6%	€ 14.814	€ 4.938
Bergen op Zoom	109	9	118	0,6%	€ 14.690	€ 4.897
Ede	108	10	118	0,6%	€ 14.690	€ 4.897
Gouda	108	8	116	0,6%	€ 14.441	€ 4.814
Capelle aan den IJssel	103	12	115	0,6%	€ 14.316	€ 4.772
Vlissingen	105	7	112	0,6%	€ 13.943	€ 4.648
Vlaardingen	101	9	110	0,6%	€ 13.694	€ 4.565
Hilversum	93	5	98	0,5%	€ 12.200	€ 4.067
Roermond	95	2	97	0,5%	€ 12.075	€ 4.025
Oss	80	13	93	0,5%	€ 11.577	€ 3.859
Roosendaal	91	2	93	0,5%	€ 11.577	€ 3.859

Den Helder	79	9	88	0,5%	€ 10.955	€ 3.652
Emmen	78	9	87	0,5%	€ 10.830	€ 3.610
Kerkrade	73	7	80	0,4%	€ 9.959	€ 3.320
Nieuwegein	67	10	77	0,4%	€ 9.586	€ 3.195
Nissewaard	71	6	77	0,4%	€ 9.586	€ 3.195
Alphen aan den Rijn	75	1	76	0,4%	€ 9.461	€ 3.154
Assen	73	3	76	0,4%	€ 9.461	€ 3.154
Zeist	69	3	72	0,4%	€ 8.963	€ 2.988
Haarlemmermeer	67	4	71	0,4%	€ 8.839	€ 2.946
Hengelo (O)	62	7	69	0,4%	€ 8.590	€ 2.863
Doetinchem	66	2	68	0,4%	€ 8.465	€ 2.822
Zutphen	67	1	68	0,4%	€ 8.465	€ 2.822
Purmerend	63	1	64	0,3%	€ 7.967	€ 2.656
Midden Groningen	61	2	63	0,3%	€ 7.843	€ 2.614
Hoorn	55	6	61	0,3%	€ 7.594	€ 2.531
Middelburg	55	2	57	0,3%	€ 7.096	€ 2.365
Súdwest Fryslân	52	5	57	0,3%	€ 7.096	€ 2.365
Rijswijk	54	2	56	0,3%	€ 6.971	€ 2.324
Westland	53	2	55	0,3%	€ 6.847	€ 2.282
Tiel	49	4	53	0,3%	€ 6.598	€ 2.199
Terneuzen	49	3	52	0,3%	€ 6.473	€ 2.158
Velsen	46	6	52	0,3%	€ 6.473	€ 2.158
Venray	47	4	51	0,3%	€ 6.349	€ 2.116
Veenendaal	48	2	50	0,3%	€ 6.224	€ 2.075
Heerhugowaard	40	6	46	0,2%	€ 5.726	€ 1.909
Leidschendam-Voorburg	42	4	46	0,2%	€ 5.726	€ 1.909
Zwijndrecht	42	4	46	0,2%	€ 5.726	€ 1.909
Smallerland	37	6	43	0,2%	€ 5.353	€ 1.784
Albrandswaard	37	5	42	0,2%	€ 5.228	€ 1.743
Weert	38	2	40	0,2%	€ 4.980	€ 1.660
Hoogeveen	37	2	39	0,2%	€ 4.855	€ 1.618
Hardenberg	34	4	38	0,2%	€ 4.731	€ 1.577
Harderwijk	35	3	38	0,2%	€ 4.731	€ 1.577
Meerijstad	36	1	37	0,2%	€ 4.606	€ 1.535
Goes	33	3	36	0,2%	€ 4.482	€ 1.494
Kampen	35	1	36	0,2%	€ 4.482	€ 1.494
Waadhoeke	33	3	36	0,2%	€ 4.482	€ 1.494
Delfzijl	34	1	35	0,2%	€ 4.357	€ 1.452
Steenbergen	33	2	35	0,2%	€ 4.357	€ 1.452
Stichtse Vecht	34	1	35	0,2%	€ 4.357	€ 1.452
Hellevoetsluis	32	2	34	0,2%	€ 4.233	€ 1.411
Waalwijk	32	2	34	0,2%	€ 4.233	€ 1.411
Heerenveen	28	5	33	0,2%	€ 4.108	€ 1.369
Gorinchem	30	2	32	0,2%	€ 3.984	€ 1.328
Rheden	30	2	32	0,2%	€ 3.984	€ 1.328
Amstelveen	28	3	31	0,2%	€ 3.859	€ 1.286
Brunssum	27	4	31	0,2%	€ 3.859	€ 1.286
Geldrop-Mierlo	29	2	31	0,2%	€ 3.859	€ 1.286
Katwijk	24	7	31	0,2%	€ 3.859	€ 1.286
Huizen	26	4	30	0,2%	€ 3.735	€ 1.245
Krimpenerwaard	26	3	29	0,2%	€ 3.610	€ 1.203
Lansingerland	29	0	29	0,2%	€ 3.610	€ 1.203
Beverwijk	25	3	28	0,1%	€ 3.486	€ 1.162
Diemen	28	0	28	0,1%	€ 3.486	€ 1.162
Epe	27	1	28	0,1%	€ 3.486	€ 1.162
Woerden	27	1	28	0,1%	€ 3.486	€ 1.162
Rucphen	25	2	27	0,1%	€ 3.361	€ 1.120
Wijchen	26	1	27	0,1%	€ 3.361	€ 1.120
Heiloo	26	0	26	0,1%	€ 3.237	€ 1.079
IJsselstein	24	2	26	0,1%	€ 3.237	€ 1.079
Ridderkerk	23	3	26	0,1%	€ 3.237	€ 1.079
Stadskanaal	25	1	26	0,1%	€ 3.237	€ 1.079
Heemskerk	22	3	25	0,1%	€ 3.112	€ 1.037
Midden-Drenthe	21	4	25	0,1%	€ 3.112	€ 1.037
Oosterhout	23	2	25	0,1%	€ 3.112	€ 1.037
Vught	24	1	25	0,1%	€ 3.112	€ 1.037
Coevorden	24	0	24	0,1%	€ 2.988	€ 996

Etten-Leur	24	0	24	0,1%	€ 2.988	€ 996
Oldambt	21	3	24	0,1%	€ 2.988	€ 996
Renkum	21	3	24	0,1%	€ 2.988	€ 996
Schagen	21	3	24	0,1%	€ 2.988	€ 996
Waddinxveen	23	1	24	0,1%	€ 2.988	€ 996
Barneveld	20	3	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Gooise Meren	23	0	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Halderberge	23	0	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Landgraaf	19	4	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Maassluis	20	3	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Weststellingwerf	23	0	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Zuidplas	23	0	23	0,1%	€ 2.863	€ 954
Ermelo	19	3	22	0,1%	€ 2.739	€ 913
Leudal	17	5	22	0,1%	€ 2.739	€ 913
Uden	21	1	22	0,1%	€ 2.739	€ 913
Veendam	19	3	22	0,1%	€ 2.739	€ 913
Winterswijk	18	4	22	0,1%	€ 2.739	€ 913
De Bilt	17	4	21	0,1%	€ 2.614	€ 871
De Ronde Venen	18	3	21	0,1%	€ 2.614	€ 871
Hollands Kroon	19	2	21	0,1%	€ 2.614	€ 871
Soest	21	0	21	0,1%	€ 2.614	€ 871
Heusden	20	0	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Houten	18	2	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Medemblik	17	3	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Overbetuwe	17	3	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Schouwen-Duiveland	20	0	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Sliedrecht	17	3	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Zandvoort	19	1	20	0,1%	€ 2.490	€ 830
Berg en dal	19	0	19	0,1%	€ 2.365	€ 788
Noordoostpolder	18	1	19	0,1%	€ 2.365	€ 788
Noordwijk	18	1	19	0,1%	€ 2.365	€ 788
Weesp	15	4	19	0,1%	€ 2.365	€ 788
Achtkarspelen	16	2	18	0,1%	€ 2.241	€ 747
Baarn	18	0	18	0,1%	€ 2.241	€ 747
Rhenen	16	2	18	0,1%	€ 2.241	€ 747
Steenwijkerland	17	1	18	0,1%	€ 2.241	€ 747
Utrechtse Heuvelrug	18	0	18	0,1%	€ 2.241	€ 747
Berkelland	16	1	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
De Fyske Marren	16	1	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Dronten	17	0	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Enkhuizen	15	2	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Hillegom	16	1	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Lochem	17	0	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Oude IJsselstreek	17	0	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Papendrecht	17	0	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Roerdalen	15	2	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Uithoorn	16	1	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Wageningen	14	3	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Zevenaar	15	2	17	0,1%	€ 2.116	€ 705
Cranendonck	16	0	16	0,1%	€ 1.992	€ 664
Gilze en Rijen	14	2	16	0,1%	€ 1.992	€ 664
Goeree-Overflakkee	16	0	16	0,1%	€ 1.992	€ 664
Veldhoven	14	2	16	0,1%	€ 1.992	€ 664
Zaltbommel	15	1	16	0,1%	€ 1.992	€ 664
Culemborg	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Hulst	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Krimpen aan den IJssel	14	1	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Nieuwkoop	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Sint-Michiëlsgestel	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Teylingen	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Twenterand	15	0	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Tytsjerksteradiel	13	2	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Valkenswaard	14	1	15	0,1%	€ 1.867	€ 622
Alblasserdam	14	0	14	0,1%	€ 1.743	€ 581
Bunschoten	12	2	14	0,1%	€ 1.743	€ 581
Leerdam	14	0	14	0,1%	€ 1.743	€ 581
Nijkerk	12	2	14	0,1%	€ 1.743	€ 581

Pijnacker-Nootdorp	13	1	14	0,1%	€ 1.743	€ 581
Voorschoten	12	2	14	0,1%	€ 1.743	€ 581
Boxtel	10	3	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Buren	11	2	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Grave	12	1	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Horst aan de Maas	11	2	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Leek	13	0	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Meppel	13	0	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Oegstgeest	13	0	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Vianen	13	0	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Zundert	11	2	13	0,1%	€ 1.618	€ 539
Aalten	12	0	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Barendrecht	10	2	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Best	12	0	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Bodegraven-Reeuwijk	12	0	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Dongeradeel	12	0	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Oldenzaal	11	1	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Peel en Maas	12	0	12	0,1%	€ 1.494	€ 498
Beek	11	0	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Bergeijk	10	1	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Beuningen	11	0	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Deurne	10	1	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Edam-Volendam	11	0	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Hellendoorn	8	3	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Moerdijk	9	2	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Oost Gelre	9	2	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Tynaarlo	9	2	11	0,1%	€ 1.369	€ 456
Appingedam	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Bladel	7	3	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Castricum	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Gemert-Bakel	6	4	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Hendrik-Ido-Ambacht	8	2	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Koggenland	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Lingewaard	9	1	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Noordenveld	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Pekela	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Sluis	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Stede Broec	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Voorst	7	3	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Westerwolde	10	0	10	0,1%	€ 1.245	€ 415
Aalsmeer	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Brielle	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Druten	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Echt-Susteren	8	1	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Geertruidenberg	8	1	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Heerde	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Leiderdorp	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Losser	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Montferland	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Nuenen Ca	8	1	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Oldebroek	7	2	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Opmeer	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Raalte	8	1	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Someren	9	0	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Waalre	8	1	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Westerveld	7	2	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Woensdrecht	7	2	9	0,0%	€ 1.120	€ 373
Aa en Hunze	8	0	8	0,0%	€ 996	€ 332
Asten	6	2	8	0,0%	€ 996	€ 332
Baarle-Nassau	8	0	8	0,0%	€ 996	€ 332
Boxmeer	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332
Dongen	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332
Haaksbergen	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332
Langedijk	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332
Lopik	8	0	8	0,0%	€ 996	€ 332
Molenwaard	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332
Oisterwijk	7	1	8	0,0%	€ 996	€ 332

Ommen	7	1	8	0,0%	€	996	€	332
Onderbanken	6	2	8	0,0%	€	996	€	332
Ooststellingwerf	8	0	8	0,0%	€	996	€	332
Opsterland	6	2	8	0,0%	€	996	€	332
Oud-Beijerland	6	2	8	0,0%	€	996	€	332
Rijssen-Holten	7	1	8	0,0%	€	996	€	332
Valkenburg aan de Geul	7	1	8	0,0%	€	996	€	332
Wassenaar	7	1	8	0,0%	€	996	€	332
Wijdmeren	7	1	8	0,0%	€	996	€	332
Wormerland	8	0	8	0,0%	€	996	€	332
Beesel	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Binnenmaas	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Borger-Odoorn	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Borne	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Borsele	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Cuijk	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Dalfsen	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Elburg	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Geldermalsen	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Kollumerland Ca	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Landerd	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Landsmeer	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Lisse	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Ouder-Amstel	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Strijen	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Werkendam	7	0	7	0,0%	€	871	€	290
Zeewolde	6	1	7	0,0%	€	871	€	290
Boekel	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Bronckhorst	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Brummen	5	1	6	0,0%	€	747	€	249
Duiven	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Eemsmond	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Hardinxveld-Giessendam	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Harlingen	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Hattem	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Hof van Twente	5	1	6	0,0%	€	747	€	249
Leusden	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Marum	5	1	6	0,0%	€	747	€	249
Midden-Delfland	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Neder-Betuwe	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Noordwijkerhout	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Nuth	5	1	6	0,0%	€	747	€	249
Reimerswaal	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Westvoorne	6	0	6	0,0%	€	747	€	249
Aalburg	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
Bergen (L)	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Bernheze	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
Blaricum	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Cromstrijen	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Dantumadiel	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Doesburg	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Drimmelen	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
Laarbeek	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Loon op Zand	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Loppersum	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Maasdriel	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Neerijnen	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Olst-Wijhe	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Stein	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Tubbergen	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
Urk	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Vaals	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
Waterland	4	1	5	0,0%	€	622	€	207
West Maas en Waal	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Westervoort	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Zederik	5	0	5	0,0%	€	622	€	207
Zwartewaterland	5	0	5	0,0%	€	622	€	207

Bergen (NH)	3	1	4	0,0%	€ 498	€ 166
De Marne	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Dinkelland	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Drechterland	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Eersel	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Gennep	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Giessenlanden	3	1	4	0,0%	€ 498	€ 166
Haaren	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Haren	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Kaag en Braassem	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Kapelle	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Laren	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Lingewaal	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Meerssen	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Nederweert	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Noord-Beveland	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Nunspeet	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Oirschot	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Schinnen	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Sint Anthonis	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Staphorst	3	1	4	0,0%	€ 498	€ 166
Uitgeest	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Wijk bij Duurstede	3	1	4	0,0%	€ 498	€ 166
Woudenberg	4	0	4	0,0%	€ 498	€ 166
Bedum	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Bloemendaal	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Bunnik	2	1	3	0,0%	€ 373	€ 124
De Wolden	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Goirle	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Grootegast	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Gulpen-Wittem	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Texel	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Veere	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Voerendaal	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Wierden	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Zoeterwoude	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Zuidhorn	3	0	3	0,0%	€ 373	€ 124
Eemnes	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Heeze-Leende	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Maasgouw	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Oostzaan	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Oudewater	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Putten	1	1	2	0,0%	€ 249	€ 83
Scherpenzeel	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Winsum	2	0	2	0,0%	€ 249	€ 83
Alphen-Chaam	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Beemster	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Eijsden-Margraten	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Ferwerderadiel	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Haarlemmerliede Ca	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Heemstede	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Heumen	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Hilvarenbeek	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Korendijk	0	1	1	0,0%	€ 124	€ 41
Mill en Sint Hubert	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Montfoort	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Renswoude	0	1	1	0,0%	€ 124	€ 41
Reusel-de Mierden	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Simpelveld	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Son en Breugel	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Tholen	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Woudrichem	1	0	1	0,0%	€ 124	€ 41
Totaal incl. onbekend z.v.w.o.v.p. en buitenland	26.293	2.058	28.351		€ 2.400.000	€ 800.000
Totaal aantal nazorgkandidaten 2018			19.279	100,0%		